

REGIONÁLNÍ GEOGRAFIE LATINSKÉ AMERIKY

5. přednáška
Biogeografie

Biosféra

- Pro její charakter (hlavně druhové složení) jsou určující:
 - klimatické poměry,
 - půda
 - lidské zásahy
- ... proto je její rozložení v Latinské Americe v řadě rysů obdobné jako uspořádání klimatických oblastí

Společné afro-americké kořeny ...

- pro současnou podobu flóry a fauny Latinské Ameriky hrálo velmi významnou roli původní spojení s africkou pevninou
- dodnes má biosféra Afriky a Jižní Ameriky mnohé společné prvky
 - např. 85 % druhů krytosemenných rostlin je společných oběma kontinentům
- naopak odlišnosti od Severní Ameriky jsou značné

... a vlivy ze severu

- pozdější spojení jižní Ameriky se Severní mělo 2 vlivy:
 - hranice „jihoamerické“ a „severoamerické“ fauny se posunula k severu (až na Floridu, do Střední Ameriky a na ostrovy Velkých a Malých Antil)
 - Do jižní Ameriky pronikly některé rostliny a živočichové ze severu (hlavně v Andách)

Přírodní a kulturní krajiny

- Původní biogeografické poměry kontinentu byly narušeny lidskou činností
 - introdukce nových druhů dovezených z Evropy
 - plošná změna vegetačního krytu
 - místy degradace půd
- Míra změn byla obecně větší v oblasti Karibiku a Střední Ameriky, kde se zachovaly původní přírodní krajiny jen v ostrůvcích, v Jižní Americe jsou tyto plochy rozsáhlejší

Stálezelené tropické lesy

- nejstarší formace, zachovaly se z období mesozoika
- soustřeďují se převážně v oblastech Amazonie a povodí řeky Orinoko
- jsou vázány na oblasti s velmi teplým a vlhkým klimatem
 - průměrná teplota se musí pohybovat v rozmezí 24–29 °C
 - roční amplituda teplot je velmi nízká (2–3 °C)
 - roční úhrny srážek 2000–4000 mm
 - srážky pravidelné během celého roku

Stálezelené tropické lesy

- pro nedostatek světla je málo druhově zastoupeno keřové a bylinné patro
- nejvíce přítomny jsou dřeviny
- stromové patro je vysoké až 55 metrů a rozděleno do 3 vegetačních podpatér.
- ve velkých nížinách zatápěných vodami specializované formace s převahou palm – tzv. igapó
- pobřeží – porosty mangrovníků

Tropické střídavě vlhké lesy

- poloopadavé nebo opadavé
- vyskytují se v oblasti Gran Chaco, přecházejí do Bolívie a oblasti Mato Grosso, pokrývají však také podstatnou část antilských ostrovů a Mexicka
- změny srážek v průběhu roku
- srážky jsou rozloženy do suché a vlhké půlroční periody
- stromy – průměrná výška 20 metrů, porost řidší, proto existuje keřové a bylinné patro

Tropický střídavě vlhký les v období sucha a vlhky, ostrov Chacachacare, Trinidad a Tobago

Savany

- růst stromů omezují drážky, půdy nebo jiné faktory
- největší plochy jsou:
 - západní svahy a podhůří Brazílské i Guyanské vysočiny a povodí Orinoka
 - závětrné strany antilských ostrovů
- Místně se savany označují speciálními názvy, které zároveň slouží i jako jméno geografické oblasti.

Caatinga

- Pobřežní horstva v JV Brazílii působí jako bariéra pro jihovýchodní pasát, proto se vyvinuly na západní závětrné straně, aridní savanové porosty
- Klima je po značnou část roku aridní, i když nadprůměrně teplé.
- Roční úhrny srážek dosahují 900–1500 mm (minima však 400 mm), jsou však koncentrovány do poměrně krátké periody

Cerrado

- Na Brazilské vysočině

Llanos

- v pánvi řeky Orinoko
- v suchém období často požáry
- llanos tvoří vysoké trávy, kvetoucí luční květiny, různé liliovitě, složnokvěté, kaktusovité aj. rostlinné druhy, jen výjimečně zde nacházíme tromy a keře.

Stepi

- místní název v J. Americe: pampy
- Intenzivně zemědělsky využívané
- v severních teplejších a humidnějších oblastech:
 - bohatá dlouhostébelná travní vegetace
 - klimatické podmínky nebrání vzniku lesa, stromy se ale nemožou uchytit kvůli častým požárům.
- Suché stepi Patagonie až po Ohňovou zemi:
 - druhově mnohem chudší, trávy, kaktusy a keře.

Pouště

- málo zastoupeny
- vázány na pobřeží Tichého oceánu a západní, závětrné svahy And a rozsáhlé oblasti Mexika
- téměř postrádají vegetaci
- Atacama: jediným zdrojem vlhkosti je mlha, vyskytují se zde jen rostlinné druhy, které ji dokáží využívat

Vegetace Kordiller

- V Kordillerách se projevuje také výrazná vertikální stupňovitost
 - **tiera caliente** (tropický deštný les), která se vyskytuje do výšek 1000 m n. m.
 - **tiera templada** (horský tropický les) do výšek 2000 m n. m.
 - **tiera fria** (mlžný les) a paramo nebo puna (xerofytní vegetace – trávy, kaktusy...) do výšek 4000 m n. m.
 - **tiera helada** (horská tundra) do výšek 5000 m n. m.
 - vyšší oblasti jsou již trvale zaledněny
